

Jaarlijks voortgangsverslag IMVO Convenant Sierteeltsector

Samenvatting voor het eerste jaar van het convenant, 1 september 2019 – 31 augustus 2020

Voorwoord

Het IMVO-convenant Sierteeltsector (IMVO-CS) heeft in het eerste jaar belangrijke stappen gezet om de ketenrisico's van de sector in kaart te brengen en gezamenlijke kennis en tools op te bouwen m.b.t. de grootste risico's in de sector. Hierbij is met het oog op draagvlak en impact aansluiting gezocht bij de internationale inspanningen op dit gebied binnen het Floriculture Sustainability Initiative (FSI).

Sterke multi stakeholder aanpak

Het convenant bouwt voort op een sterke samenwerkingsbereidheid binnen de sierteeltsector, niet alleen tussen toonaangevende sierteeltbedrijven, Royal FloraHolland en de supermarkten, maar ook met een vakbond, NGO's en overheid. Maar ondanks dat het convenant een selectie aan toonaangevende stakeholders bevat, rechtvaardigt de versterking van de sector een verdere uitbreiding van het deelnemersveld in het komende jaar. De heldere aanpak en uitzetting van voordelen die in het eerste loopjaar zijn vastgelegd zullen hierbij helpen. Doel is dat alle, direct of indirect aangesloten, binnen de looptijd van het convenant tot adequaat IMVO-risicomanagement oftewel "due diligence" komen. Daarnaast willen we met een aantal demonstratieprojecten werken aan concrete verbeteringen op risico thema's. Tenslotte wordt in samenwerking met FSI toegewerkt naar het opschalen van internationale borging en impact door inbedding van kernelementen uit de IMVO-CS aanpak in de belangrijkste sector standaarden.

Noblesse oblige

Nederland speelt van oudsher een belangrijke en gerespecteerde internationale rol in de sierteeltsector en heeft directe en indirecte belangen bij een "florerende" en duurzame toeleversector vanuit landen als Ethiopia, Kenia, Columbia, Ecuador en anderen. Dit vraagt om een voortrekkersrol van Nederlandse bedrijven in internationaal sector verband. Het IMVO-CS is hiervoor een geëigend instrument omdat het zowel resultaatgerichtheid als versnelling kan geven aan de relevante internationaal initiatieven op sociaal en milieugebied. Immers heeft de sierteeltsector te maken met complexe uitdagingen die geen enkel bedrijf in zijn eentje kan oplossen. Juist als bedrijven, NGO's, vakbonden en overheid samen optrekken, komen de oplossingen dichterbij. Het convenant maakt een gezamenlijke aanpak mogelijk door focus aan te brengen en gestructureerd IMVO-risicomanagement toe te passen.

Het vliegwiel komt op gang

De voortgang van het convenant is vooral door Covid-19 perikelen, die de sector zwaar hebben getroffen, stevig op de proef gesteld. Echter hebben de deelnemende bedrijven en andere stakeholders desondanks een uitstekende bijdrage aan de voortgang gegeven in dit eerste convenant jaar. Een gezamenlijk plan van aanpak voor jaar 2 en 3 is geaccordeerd, voortbouwend op de inzichten die zijn opgedaan door de kennisuitwisselingen in het eerste jaar. De sector neemt de afspraken uit het convenant zeer serieus. Het vliegwiel begint op gang te komen. De kennis, inzet en bijdragen van overheid, vakbonden en NGO's maken daarbij een groot verschil.

Voorbeelden van resultaten

Het eerste jaar zijn al belangrijke activiteiten opgestart. De Werkgroep Due Diligence en Sector Mapping heeft de kennis van Due Diligence binnen de sector versterkt en een gezamenlijke risicoanalyse (sector mapping) opgeleverd. De Werkgroep Leefbaar Loon heeft bestaande internationale aanpakken voor leefbaar loon (o.m. via FSI) gedeeld en is begonnen met benchmark informatie over leefbaar loon en de WorldBank Poverty Line referentie te verzamelen. De Werkgroep Gewasbescherming heeft met succes aansluiting gevonden bij het Top Sector initiatief voor een breed gedragen Milieu Impact Indicator en heeft de risico's van het gebruik van gewasbescherming beter in kaart gebracht.

De vervolgstappen van de Werkgroepen en de aansluiting bij de internationale FSI-activiteiten zijn samengevat in een Plan van Aanpak. Het belangrijkste resultaat zal de komende jaren pas echt zichtbaar worden: met dit convenant scheppen bedrijven de voorwaarden om aan structurele veranderingen in de keten te werken.

Weten wat ons te doen staat

De eerste stap is gezet en bedrijven weten nu waarmee ze aan de slag kunnen. Dat is een van de belangrijkste resultaten die we in het eerste jaar hebben bereikt. Dat is ook wat we met de voorbeelden en verhalen in deze eerste jaarrapportage willen laten zien. En voor de komende jaren weten we wat ons te doen staat. Er is nog veel te doen!

*Ted van der Put,
Onafhankelijk Voorzitter IMVO-CS*

Doel en afspraken

Het IMVO-convenant sierteelt sector (IMVO-CS) brengt de Nederlandse sierteeltsector, de Nederlandse overheid, een vakbond en NGO's samen middels afspraken voor een meer verantwoorde internationale productie en handel van siergewassen.

Doelstelling convenant

Doormiddel van het IMVO-CS wensen de Partijen samen te werken aan het verduurzamen van de sierteeltsector volgens de OESO-Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen (de 'OESO-richtlijnen') en de VN-Richtlijnen inzake Bedrijven en Mensenrechten (de 'UNGP's'), waarbij de Partijen binnen drie jaar substantiële stappen van verbetering zullen maken voor mensen die mogelijk negatieve effecten ervaren in relatie tot de sierteeltsector. Hiertoe wordt het ontwikkelen en toepassen van 'due diligence' volgens de OESO- en VN-richtlijnen als doel nagestreefd. Due Diligence is het proces waarin bedrijven de (potentiële) negatieve impact van hun handelen identificeren, voorkomen en herstellen, en verantwoording afleggen over hoe zij met deze impact omgaan. Daarnaast biedt het convenant partijen de mogelijkheid om te werken aan een aantal extra thema's, te weten leefbaar loon, vrouwenrechten, landrechten, klimaatverandering, water verbruik, veilig gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en impact van gewasbeschermingsmiddelen op het milieu.

Afspraken eerste jaar

Om de doelen van het convenant te bereiken, zijn er afspraken gemaakt die deels gezamenlijk en deels door de partijen individueel worden uitgevoerd. Hieronder de belangrijkste afspraken voor het eerste jaar:

- Het projectmanagement organiseert voldoende kennis over due diligence volgens de OESO-richtlijnen en de UNGP's. Voor bedrijven is die gericht op het implementeren en voor vertegenwoordigende organisaties op het verspreiden van kennis richting hun achterban. Daarnaast brengen partijen risico's in de sierteeltketen in kaart en prioriteren ze die in productiestromen met een sector mapping.
- Partijen onderzoeken hoe bedrijven toegang tot herstel en compensatie kunnen bevorderen voor groepen die in de keten negatieve impact ervaren o.a. met behulp van een collectief klachtenmechanisme.
- Partijen spannen zich in om vanaf uiterlijk april 2020 de minimale loonvoorzieningen in productielanden zonder wettelijk minimumloon gelijk te trekken met de 'extreme poverty line' van de Wereldbank. Daarnaast zullen ze een project op leefbaar loon opzetten of zich aansluiten bij een al lopend project. Tot slot ontwikkelen ze een stappenplan waarmee bedrijven naar een leefbaar loon kunnen toewerken.
- In het kader van gewasbescherming dragen partijen bij aan het ontwikkelen van een breed gedragen methodiek om de milieulast van gewasbeschermingsmiddelen inzichtelijk te maken. Daarnaast gaan ze in gesprek met ketenpartners en andere stakeholders om barrières tot veilig gebruik en verlaagde milieu impact in kaart te brengen en weg te nemen, en 'best practices' te identificeren en promoten.
- Partijen organiseren een kennissessie over landrechten.
- Voor het vergroten bereik en impact Convenant maakt een door de Stuurgroep in te stellen werkgroep communicatie in de eerste drie maanden van het Convenant een communicatieplan dat Partijen na goedkeuring door de Stuurgroep zullen uitvoeren.

In het hoofdstuk "resultaten eerste jaar" komen we terug op de voorlopige uitkomsten van de afspraken die golden voor het eerste loopjaar van het convenant.

Samenwerking

In de samenwerking brengt iedere partij haar eigen specialisme in:

- Bedrijven zetten zich in om de plannen rondom de gemaakte afspraken en doelstellingen in het convenant tot uitvoer te brengen, en voorzien het werk binnen het convenant van praktijk-gerelateerde kennis om de koppeling met de markt en realiteit te waarborgen.
- NGO's zetten hun lokale netwerken en kennis in voor een bijdragen aan de discussies en acties binnen de werkgroepen. Zij spelen een rol bij de vroegtijdige signalering van mogelijke misstanden en verbinden de primaire producenten aan de rest van de keten.
- Vakbonden stimuleren de sociale dialoog zodat werknemers een stem krijgen en een signaalfunctie vervullen richting Nederlandse bedrijven.
- De Nederlandse overheid maakt zich sterk voor internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen volgens de OESO-richtlijnen, onder meer door verbinding te maken tussen de partijen en initiatieven op internationaal niveau.
- Vertegenwoordigende organisaties promoten de uitkomsten van het werk op de focus thema's richting hun achterban en ondersteunen hen waar mogelijk bij het implementeren van due diligence.

Monitoring en bewaking

De afspraken uit het convenant worden bewaakt door een stuurgroep, die uit vertegenwoordigers van de verschillende geledingen bestaat. De stuurgroep doet jaarlijks verslag van de voortgang.

Resultaten eerste jaar

Het voornaamste doel van het eerste jaar was om een gemeenschappelijk begrip te krijgen van due diligence en de gezamenlijk overeengekomen thema's, waarbij gewasbescherming en leefbaar loon prioriteit krijgen. Deze begripsvorming legt de basis voor een aantal specifieke doelstellingen in het convenant voor de komende twee jaren.

Gevolgen Covid-19

We kunnen niet terugblikken op 2020 zonder het effect van Covid-19 op de sector te beschouwen. De sierteelt is hard geraakt door de pandemie, en heeft met name in de periode van maart tot augustus door aanhoudende onzekerheid, het wegvallen van vrachtcapaciteit en als gevolg daarvan hoge logistieke kosten flinke verliezen moeten incasseren. Zo heeft de sector [in Ethiopië](#) in het begin zo'n 86% van haar omzet verloren, en zijn er [in Kenia](#) al in de eerste weken veel banen verloren gegaan. Toen zaken weer werden opgestart bleef de onzekerheid maar werd ook veel creativiteit en capaciteit gevraagd om de productie weer naar de markt te krijgen. De onzekerheid en problemen hebben hun weerslag gehad op de activiteiten op de grond, zoals het opzetten van een leefbaar loon project of het onderzoek verrichten naar gewasbescherming. Het was ongepast en zou niet getuigen van enige inleving als deze niet een tijd zouden worden stilgelegd. Tegelijkertijd ontstond hiermee ook het besef dat duurzaam ondernemen en samenwerking in deze vorm juist in deze moeilijke tijden van kritiek belang is. Veelzeggend is het dan ook dat zowel maatschappelijk verantwoord ondernemen als het convenant bij geen enkele partij ter discussie heeft gestaan. Alle werkgroepen hebben zich flexibel getoond in hun reactie hierop in de periode maart-augustus 2020, en zijn aan de slag gegaan met het organiseren van de nodige kennis en middelen om over te gaan tot actie zodra de markt zich zou hebben hersteld. In de onderstaande samenvatting van de resultaten komen we terug op welke resultaten gerealiseerd of (nog) niet gerealiseerd zijn.

Resultaten per werkgroep

In aanvulling op het bovengenoemde algemene doel noteren we de volgende resultaten van de samenwerking in het eerste jaar:

- **Due Diligence en Sector Mapping**: Het voornaamste doel met betrekking tot due diligence is dat bedrijven binnen de looptijd van het convenant een due diligence proces implementeren. De partijen in het convenant werken aan deze en gerelateerde doelstellingen via een werkgroep "Due Diligence en Sector Mapping". Tijdens het eerste jaar hebben de partijen zich ingezet om gezamenlijke risico's binnen de sector en ketens in kaart te brengen en de kennis rondom due diligence te vergroten. De risico's zijn in kaart gebracht via een zogenaamde Sector Mapping, die geldt als informatiebron en startpunt voor due diligence van individuele bedrijven. Om de sector kennis rondom due diligence te vergroten hebben de leden van de werkgroep een traject doorlopen met een extern team van due diligence adviseurs. Tijdens dit traject hebben de Due Diligence experts de partijen de basis van due diligence bijgebracht via workshops. Het vervolg van dit programma staat opgenomen in de vooruitblik., (2) Naast de opzet en uitvoer van de due diligence en sector mapping werkgroep, heeft het convenant ook ten doel om onderzoek te doen naar een opzet van een klachtenmechanisme via een werkgroep klachtenmechanisme. Wegens capaciteit redenen bij de convenantpartijen is besloten om deze taken onder te brengen bij de opdracht voor de consultant die in het tweede loopjaar ook de andere praktische kanten van due diligence vorm gaat geven.
- **Leefbaar Loon**: Voor het thema leefbaar loon hebben de partijen via een Werkgroep Leefbaar Loon gewerkt aan het creëren van de noodzakelijke kennis en tools om lonen te kunnen verhogen. In samenwerking met het FSI en leefbaar loon experts binnen IDH is er in Oktober van het eerste loopjaar een stappenplan ontwikkeld dat in het tweede loopjaar getest zal worden in pilotprojecten waaraan partijen vanuit het convenant en FSI

zullen deelnemen. Naast het werk aan leefbaar loon, heeft de werkgroep getracht om de loonniveaus in productielocaties zonder wettelijk minimumloon, uiterlijk vanaf april 2020 minimaal gelijk te trekken met de extreme poverty line van de Wereldbank. De convenants partijen zijn zich bewust van hun individuele verantwoordelijkheid om in de betreffende landen de loonkloof te dichten tot minimaal het niveau van de extreme poverty line. In het eerste loopjaar heeft een deel van de productie partijen uit het convenant dit gedaan, in het tweede loopjaar wordt dit ook door alle producerende productie partijen uit het convenant bevestigd. Om dit ook sector-breed op te kunnen lossen, hebben partijen ingezet op het verwerken van deze eis in certificeringschema's tegen het einde van 2021 (halverwege het derde loopjaar van het convenant), om zo alle marktpartijen te kunnen betrekken.

- Gewasbescherming: Via de werkgroep gewasbescherming werken partijen aan het verminderen van de milieubelasting als gevolg van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en aan veilig gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op kwekerijen. Op het vlak van veilig gebruik hebben de partijen de risico's van het gebruik van middelen geïnterviewd met stakeholders op verschillende plaatsen in de keten. Deze inventarisatie van veilig gebruik risico's zal volgend loopjaar de basis zijn voor het ontwikkelen van oplossingen rondom veilig gebruik. Op het vlak van impact op milieu, heeft de werkgroep ten doel om een methodiek voor het meten van milieu impact te maken. Voor een sector brede en efficiënte manier van werken aan die doelstelling, heeft de werkgroep zich in het eerste jaar volledig ingezet op het ondersteunen van het topsectorproject Milieu Indicator Gewasbescherming, met als doel om het gebruik van de indicator te borgen in de (internationale) sector.
- Communicatie: Wegens beschikbare capaciteit bij de partijen hebben de convenants partners besloten om communicatie uit te laten voeren door de werkgroepen in coördinatie met het Secretariaat i.p.v. via een werkgroep communicatie.

Vooruitblik

In het eerste jaar van het IMVO-CS is het fundament gelegd voor de uitvoering van het convenant met de oplevering van een sector risicoanalyse, de aanpak op Due Diligence en zijn er eerste bevindingen op de prioritaire thema's gewasbescherming en leefbaar loon opgeleverd. Wel zien we grote behoefte aan praktische oplossingen, integratie met bestaande tools en een focus op resultaten zodat de bedrijven in de sierteelt dit ook kunnen bolwerken qua kennisoverdracht en capaciteit.

Nu partijen een beter begrip hebben van het due diligence proces, werken ze de komende jaren verder aan het identificeren van risico's en concrete individuele en gezamenlijke acties om risico's aan te pakken. Waar mogelijk wordt er aansluiting gezocht bij het FSI en de kennis en kunde van IDH bij zowel uitvoer van due diligence als op de thema's Leefbaar loon en Gewasbescherming.

Due Diligence

In navolging van de De due diligence workshops die in het eerste loopjaar met de consultants in gang zijn gezet, zullen de consultants in het tweede loopjaar een de status van bedrijven ten aanzien van due diligence evalueren en (3) advies leveren over de te nemen stappen voor bedrijven en het convenant als geheel. Met deze resultaten zal het IMVO-CS in het tweede loopjaar verder stappen zetten om due diligence in de praktijk te brengen. Hierbij zal maximaal worden ingezet op aansluiten en aanpassen van huidige systemen en methodieken, of deze geschikt maken om bedrijven te ondersteunen bij hun individuele due diligence proces. Hierbij wordt gekeken welke rol certificeringen (FSI basket of standards) spelen en waar bedrijven additionele stappen kunnen nemen individueel of gezamenlijk. Via een jaarlijkse monitoring onderzoeken partijen op welke manier ze bezig zijn met het proces van due diligence met als doel van elkaar te kunnen leren en in gezamenlijkheid te zoeken naar efficiënte(re) oplossingen voor problemen waar ze in de uitvoering tegenaan lopen.

Leefbaar Loon en Gewasbescherming

Voor zowel Leefbaar Loon als Gewasbescherming zullen de methodieken worden getest via de opzet van een aantal praktijk pilots.

Voor gewasbescherming valt dit uiteen in een pilot casus voor topsector project Milieu Indicator Gewasbescherming (MIG) (in het kader verlagen van impact op het milieu) en een onderzoek naar de onderliggende oorzaken van de 5 meest voorkomende risico's met betrekking tot veilig gebruik. De resultaten van de MIG moeten ertoe leiden dat de impact tool goed wordt afgestemd met de (internationale) praktische kant van de sector en de behoeften die daarbij horen. De resultaten van het veilig gebruik onderzoek moet de sector meer inzicht geven in hoe aanwijzingen voor veilig gebruik beter landen bij personeel, en ideeën opleveren van hoe je deze inzichten om kan zetten tot actie.

Voor leefbaar loon zal het IMVO-convenant de leiding nemen in de opzet van leefbaar loon pilots om te berekenen hoever de sector is ten opzichte van een leefbaar loon, en hoe ervoor te zorgen dat er een zo praktisch mogelijke aanpak voor leefbaar loon komt. Hierin zal het IMVO-convenant samenwerken met de partijen van het FSI, om ook dit initiatief voor te bereiden op leefbaar loon en opgedane kennis en momentum te borgen in het langer doorlopende en internationale FSI.

Via de in het tweede loopjaar verkregen inzichten uit deze pilots zullen de methodieken worden aangescherpt en verdere doelstellingen worden bepaald. Voor beide onderwerpen geldt dat deze zijn opgenomen in de strategische FSI 2025 doelstellingen. De pilots sluiten ook geheel aan bij de data en impact strategie van FSI op beide thema's waarbij inbedding in de sector en een langere looptijd worden geborgd.

Colofon

Uitgave:

IMVO-convenant sierteeltsector

Arthur van Schendellaan 500

Postbus 1241 3500BE Utrecht

T +31(0)30 230 5660

E oudheusden@idhtrade.org

Vormgeving en druk:

Initiatief Duurzame Handel

© 2021, Initiatief Duurzame Handel

Alle rechten voorbehouden

Overname van teksten is toegestaan onder bronvermelding.

